

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens Hus, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Liv Murborg/June Iversen
Sosial- og helseavdeling

Innvalgstelefon
73 19 91 53

Vår dato
30.10.2007
Deres dato
29.06.2007

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2007/7900-721.0
Deres ref.
200703378

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

Unntatt off.: offl. § 5a, fvl. § 13

0030 OSLO

Høring - forslag til sterkere rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse

Fylkesmannen viser til departementets brev av 29.06.07 med høringsnotat om forslag til sterkere rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt person assistent. Forslaget innebærer at alle som fyller de alminnelige vilkårene for å motta praktisk bistand og opplæring, og som har behov for omfattende tjenester, får en rett til å få hele eller deler av denne tjenesten organisert som brukerstyrt personlig assistanse. Dersom vilkårene for rett til brukerstyrt personlig assistanse er oppfylt, vil vedkommende ha rett til å bestemme arbeidsgivermodell og hvem som skal være assistent.

Rettighetsfesting

Fylkesmannen ser i utgangspunktet positivt på at tjenester etter lov om sosiale tjenester i større grad enn i dag, rettighetsfestes. Det er imidlertid et grunnleggende prinsipp at kommunen selv har frihet til å organisere sine tjenester, herunder å velge hvilket tjenestetilbud innbyggerne skal få, så lenge tilbudet ligger på et forsvarlig nivå etter en konkret og individuell vurdering av den enkelte.

Fylkesmannen har begrensede forutsetninger for å kunne uttale seg om de foreslåtte forandringene vil medføre et større antall tjenestemottakere som vil ønske å organisere innvilgede tjenester som brukerstyrt personlig assistanse. Fylkesmannen har få klager på dagens ordning. Det er imidlertid rimelig grunn til å anta at antall tjenestemottakere og omfanget av tjenestene vil øke. Dette vil være en konsekvens ikke bare som følge av organiseringsmodellen, men bl.a. fordi antall eldre øker i årene fremover og behovet for hjelpetjenester blir større. Erfaringene hittil viser at størstedelen av tjenestemottakere har fått en økning i tjenestetilbudet etter at de fikk brukerstyrt personlig assistanse. En rettighetsfesting vil derfor kunne medføre til dels kraftige kostnadsøkninger for kommunene.

Mange kommuner har vanskeligheter med å rekruttere tilstrekkelig antall tjenesteytere med nødvendig kompetanse. En rettighetsfesting av brukerstyrt personlig vil kunne medføre et ytterligere behov for rekruttering av tjenesteytere.

Fylkesmannen er enig i at ordningen gjøres uavhengig av alder og type funksjonshemming. Fylkesmannen er imidlertid mer i tvil om det er riktig å knytte retten til brukerstyrt personlig

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 08	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 90 30	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st				

assistent til over 20 t pr. uke. Retten til tjenester fremgår bl.a. av § 4-2 a-d i sosialtjenesteloven og skal bygge på en individuell vurdering av vedkommendes hjelpebehov. En slik vurdering skal også omfatte de totale tjenester vedkommende får og hvordan tjenestene skal gis på en faglig forsvarlig måte for tjenestemottakeren. Det kan derfor i enkelte tilfelle være hensiktsmessig å organisere tjenestene gjennom brukerstyrt assistanse selv om tjenestene ikke overstiger 20 t pr. uke.

Arbeidsgivermodell

En økning i ordningen med brukerstyrt personlig assistanse vil kunne medføre en økning i private firma som gir sosiale tjenester. Dette vil medføre et større antall avtaler mellom det private firma og kommunene og et større tilsynsromfang for at kommunen skal sikre seg at tjenestemottakerens hjelpebehov blir ivaretatt. Dersom kommunen fortsatt skal være ansvarlig for å føre internkontroll med ordningen, Brukerstyrt personlig assistanse, og være ansvarlig for tjenesten som ytes, fremstår det noe merkelig dersom kommunen ikke skal få ha det avgjørende ordet for hvilken arbeidsgivermodell som velges. Spesielt små kommuner vil måtte forholde seg til både ansatte gjennom kommunen selv, andelslag, egne foretak eller ansatte av tjenestemottakeren selv. Hvilke kvalitetssikringssystem og internkontrollsystem vil være funksjonelle i en slik ordning? Hvordan skal for eksempel bestemmelsen om krav til politiattest for ansatte i sosialtjenesten kunne håndheves?

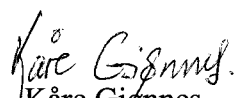
Fylkesmannen har erfaring fra tilsyn bl.a. med avlastnings og støttekontakttjenester i kommunene, og etterspurte hvordan kommunene sikret informasjon, opplæring og veiledning til personer som skulle utføre disse tjenestene. Erfaringene viste at der hvor det er dårlig oppfølging fra kommunens side, ble innholdet i tjenestene mer tilfeldig. Det kan derfor være betenkelig at ytterligere tjenesteutøvelse skyves bort fra kommunale tjenester og dermed bort fra kommunens ansvar for kompetanseutvikling.

Forslag om at fylkesmannen skal ha ansvaret for å behandle kommunale søknader om tilskudd og informasjon og veiledning til kommunene, vil innebære økt ressursbehov for embedene. Fylkesmannen forutsetter derfor at embedene tilføres nødvendige midler dersom forslaget om lovforandring blir vedtatt.

Konklusjon

Etter Fylkesmannen mening er at konsekvensene av forslaget om å rettighetsfeste ordningen med brukerstyrt assistanse ikke er tilstrekkelig utredet.

Med hilsen

Kåre Gjønnes

Jan Vaage (e.f.)
fylkeslege

Kopi: Landets fylkesmenn